

Pradžia>Teisės specialistų paieška>Teisinių profesijų rūšys

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([LV](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Swipe to change

latvių

Teisinių profesijų rūšys

Latvija

Šiame tinklalapyje apžvelgiamos Latvijos teisininkų profesijos.

Oficialaus vertimo rodoma kalba nėra.

Čia galite susipažinti su šio teksto vertimu, atliktu mašininio vertimo priemone. Turėkite omenyje, kad jis skirtas tik padėti suprasti tekstą. Šio puslapio savininkas nepisima jokios atsakomybės dėl šio mašininio vertimo priemone išversto teksto kokybės.

-----lietuvių-----bulgarųispanųčekųdanųvokiečiųestųgraikųanglųprancūzųkroatųitalųvengrųmaltiečiųnyderlandųlenkųportugalųrumunųslovakųslovėnųsuomiųšvedų

Prokurorai

Organizacinė sistema

Prokuratūra (Prokuratūra) yra bendra centralizuota **teisminė institucija**, kurią sudaro trys pakopos. Prokuratūrai vadovauja **generalinis prokuroras** (*ģenerālprokurors*). Jos tikslas – **reaguoti į teisės pažeidimus ir užtikrinti, kad su šiais pažeidimais susijusios bylos būtų nagrinėjamos** pagal įstatymą.

Prokuratūrą sudaro trijų pakopų institucijos:

generalinė prokuratūra (*ģenerālprokuratūra*);

apygardos prokuratūros (*tiesu apgabalu prokuratūras*);

rajono (miesto) prokuratūros (*rajona vai republikas pilsētu prokuratūras*);

specializuotos prokuratūros (*specializētas prokuratūras*).

Prireikus generalinis prokuroras gali įsteigti specializuotą prokuratūrą konkrečios srities nusikaltimams tirti, kuriai gali būti suteiktas rajono prokuratūros arba apygardos prokuratūros statusas. Šiuo metu Latvijoje veikia **penkios specializuotos prokuratūros**:

organizuoto nusikalstamumo ir kitų sričių specializuota prokuratūra (*Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētā prokuratūra*);

kelių sričių specializuota prokuratūra (*Specializētā vairāku nozaru prokuratūra*);

Rygos kelių transporto prokuratūra (*Rīga sautotransporta prokuratūra*);

finansinių ir ekonominių nusikaltimų tyrimo specializuota prokuratūra (*Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūra prokuratūra*) ir su neteisėta narkotinių medžiagų apyvarta susijusių nusikaltimų tyrimo specializuota prokuratūra (*Narkotiku nelegālas aprites noziegumu izmeklēšanas prokuratūra*).

Generalinė prokuratūra taip pat gali prižiūrėti, kaip dirba valdžios įstaigos, kurios, nors ir neveikia kaip prokuratūros, padeda vykdyti tam tikras jų kompetencijai priskirtas baudžiamojo proceso užduotis. Šias įstaigas steigia, reorganizuoja ir panaikina generalinis prokuroras. Atsižvelgdamas į skirtas valstybės biudžeto lėšas, generalinis prokuroras taip pat nustato šių įstaigų struktūrą ir etatus. Iki šiol įsteigta viena tokia įstaiga :

Kovos su pajamų iš nusikalstamos veiklos plovimu tarnyba (*Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienests*).

Prokuratūros priklauso teismų sistamai. Tai reiškia, kad jos veikia atskirai nuo įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžios. Saeima (Latvijos parlamentas), Kabinetas ir Prezidentas gali liepti prokuratūrai patikrinti su pažeidimais susijusius faktus ir gauti generalinės prokuratūros paaiškinimus.

Tačiau jie negali kištis į atitinkamos prokuratūros darbą, net jeigu ji tiria didelę valstybinę reikšmę turinčius pažeidimus.

Prokurorai gali užginčyti Kabineto ir valdžios institucijų priimtus teisės aktus, jei jie prieštarauja įstatymui. Generalinis prokuroras ir generalinės prokuratūros skyrių vyriausieji prokurorai gali dalyvauti Kabineto posėdžiuose ir išreikšti savo nuomonę aptariamais klausimais.

Funkcijos ir pareigos

Prokuratūros įstatymo 2 straipsnyje nustatytos Prokuratūros užduotys atliekant ikiteisminį tyrimą.

Prokuratūra:

prižiūri tyrimo institucijų ir kitų įstaigų tiriamąjį darbą;

organizuoja, atlieka ikiteisminį tyrimą ir jam vadovauja, duoda nurodymus tyrimo institucijoms dėl baudžiamojo tyrimo vykdymo;

pradeda ir vykdo baudžiamąjį persekiojimą;

saugo privačių asmenų ir valstybės teises ir teisėtus interesus;

įstatymų nustatytais atvejais teikia teismui bylos iškėlimo dokumentą arba prašymą.

Pagal **Baudžiamojo proceso kodekso** 36 straipsnio 1 dalį prokuroras prižiūri ir vykdo tyrimus, vykdo baudžiamąjį persekiojimą, palaiko valstybinį kaltinimą ir atlieka kitas funkcijas vykstant baudžiamajam procesui.

Aukštesnysis prokuroras

Aukštesnysis prokuroras prižiūri, kaip atliekamas tyrimas konkrečioje baudžiamojoje byloje, ir gali:

panaikinti ikiteisminio tyrimo pareigūno ar tyrimo grupės narių sprendimus;

prašyti tyrėjo tiesioginio vadovo pakeisti ikiteisminio tyrimo pareigūną arba pakeisti tyrimo grupės sudėtį, jei nesilaikoma nurodymų arba padaromi procesiniai pažeidimai, trukdantys vykdyti baudžiamąjį procesą;

nagrinėti skundus dėl ikiteisminio tyrimo pareigūno arba tyrimo grupės nario, tyrėjo tiesioginio vadovo ar procesines funkcijas įgyvendinančio asmens veiksmų ar sprendimų;

priimti sprendimus pradėti baudžiamąjį procesą arba perduoti tyrimą kitai tyrimo institucijai;

atlikti procesinius veiksmus, apie tai iš anksto pranešęs ikiteisminio tyrimo pareigūnui.

Ikiteisminio tyrimo pareigūnas

Aukštesnysis prokuroras (arba kitas asmuo, vadovaudamasis vyresniojo prokuroro nurodymais) gali tapti ikiteisminio tyrimo pareigūnu (*procesa virzītājs*). Tai reiškia, kad jis vadovauja baudžiamajam procesui ir priima sprendimą dėl baudžiamojo persekiojimo pradžios. Išimtinėmis aplinkybėmis generalinis

prokuroras, generalinės prokuratūros baudžiamosios teisės skyrius arba apygardos teismo vyriausiasis prokuroras gali paskirti prokurorą vadovauti baudžiamajam procesui dar ikiteisminio tyrimo etape.

Kaip bylai vadovaujantis ikiteisminio tyrimo pareigūnas, prokuroras gali:

susitarti su kaltinamuoju dėl kaltės pripažinimo;

nuspręsti perduoti baudžiamąją bylą teismui;

nuspręsti, kad byloje baudžiamasis persekiojimas bus vykdomas pagal specialią procedūrą;

nutraukti baudžiamąją bylą, remdamasis imperatyviais teisiniais pagrindais.

Ikiteisminio tyrimo pareigūnas gali priimti bet kokią procesinį sprendimą ir atlikti bet kokią procesinį veiksmą arba pavesti šias užduotis tyrimo grupės nariui ar kitas procesines užduotis vykdančiam asmeniui.

Vyresnysis prokuroras

Pagal įstatymą vyresnysis prokuroras tikrina, ar prokuroras atlieka jam nustatytas funkcijas, ir priima sprendimą, gavęs skundą dėl aukštesniojo prokuroro ir prokuroro ar ikiteisminio tyrimo pareigūno nutarčių ir veiksmų priima sprendimą arba skiria papeikimą. Vyresnysis prokuroras, pvz., gali priimti sprendimą dėl aukštesniojo prokuroro pasiūlymo pakeisti tyrėjo tiesioginį vadovą arba tyrimo įstaigą, arba dėl kaltinimų panaikinimo pagrįstumo ir teisėtumo.

Vyresnysis prokuroras gali:

panaikinti tyrėjo, tyrimo grupės nario ar žemesnes pareigas einančio prokuroro nutartis;

paskirti arba pakeisti aukštesnįjį prokurorą ar prokurorą arba ikiteisminio tyrimo pareigūną, jei netinkamai vykdomos priežiūros ar baudžiamojo persekiojimo funkcijos, arba prisiimti asmeninę atsakomybę už šias funkcijas;

sudaryti tyrimo grupę, jei dėl darbo krūvio kyla kliūčių užbaigti baudžiamąjį procesą per pagrįstą laikotarpį;

prašyti paskirti tyrėju kitą tiesioginį vadovą arba perduoti nusikaltimo tyrimą kitai tyrimo įstaigai.

Vyresniojo prokuroro sprendimu prokuroras gali būti įtrauktas į **tyrimo grupę**; ikiteisminio tyrimo pareigūnas gali prašyti prokuroro atlikti vieną arba daugiau užduočių, susijusių su vykdomu procesu.

Teisėjai

Organizacinė sistema

Teisminės valdžios konstitucinis pagrindas nustatytas [Konstitucijos](#) 82–86 straipsniuose, pagal kuriuos teisingumą vykdo tik teismai. Teisėjai yra nepriklausomi ir vadovaujasi tik įstatymais. Teisminę valdžią reglamentuoja [Teisminės valdžios įstatymas](#). Pagal Latvijos įstatymus ir kitus teisės aktus teisėjai yra valstybės tarnautojai.

Valdžios institucijos, socialinės ir politinės organizacijos, taip pat kiti juridiniai ir fiziniai asmenys privalo gerbti ir paisyti teismų nepriklausomumo principo ir teisėjų imuniteto. Niekas neturi teisės prašyti teisėjo atsiskaityti ar paaiškinti, kaip buvo nagrinėjama konkreti byla, arba kišti į teisingumo vykdymą, kad ir kokia būtų priežastis. Teisingumo vykdymo funkcijas vykdančio teisėjo asmuo yra neliečiamas. Teisėjo pareigos yra nesuderinamos su naryste partijoje ar kitoje politinėje organizacijoje.

Funkcijos ir pareigos

Teisėjo užduotis – vadovaujantis įstatymu vykdyti teisingumą civilinėse, administracinėse ir baudžiamosiose bylose.

Civilinėse bylose teisėjai nagrinėja ginčus ir priima sprendimus dėl ginčų, susijusių su fizinių ir juridinių asmenų pilietinių teisių, darbo teisių, šeimos teisių ir kitų teisių bei teisėtų interesų gynimu.

Baudžiamosiose bylose teisėjai nagrinėja kaltinimus ir sprendžia dėl asmenims pareikštų kaltinimų pagrįstumo. Teisėjas gali asmenį išteisinti, jei jis nekaltas, arba pripažinti jį kaltu padarius nusikalstamą veiką ir paskirti jam bausmę.

Administracinėse bylose teisėjai atlieka vykdomosios valdžios veiksmų teisėtumo teisminę kontrolę, susijusią su teisės normų taikymu, ir nagrinėja iš viešosios teisės santykių kylančius ginčus (dėl administracinių aktų ar institucijų faktinių veiksmų). Teisėjai taip pat išaiškina viešojoje teisėje nustatytas privačių fizinių asmenų teises ir pareigas. Administracinių teisės pažeidimų bylose teisėjai nagrinėja ir sprendžia bylas, susijusias su administracinių teisės pažeidimų padarymu.

Profesinėms teisėjų pareigoms priskiriamos visos proceso teisėje nustatytos teisėjų ir teismų pareigos.

Teisinių duomenų bazės

Teismų sistemoje veikia [nacionalinis teismų portalas](#), kuriame šiuo metu informacija pateikiama tik latvių kalba. Jame pateikiama informacija apie Latvijos teismų sistemą, Latvijos teismų ir teisėjų sąrašas, teismų statistiniai duomenys, apžvelgiamos įvairių rūšių teismo bylose taikomos procedūros, pabrėžiant jų pagrindines ypatybes ir skirtumus, pateikiama informacija, kaip iškelti bylas teisminėse institucijose. Portale suteikiama galimybė susipažinti su atrinktais naujausiais teismų sprendimais, teismo posėdžių datos ir kita informacija.

Portalo skiltyje „E. paslaugos“ (*epakalpojumi*) įrašius bylos ar teismo šaukimo numerį, galima gauti informacijos apie baudžiamojo proceso eigą, taip pat kuriame teisme ir kokių lygmeniu nagrinėjama byla, būsimų teismo posėdžių tvarkaraštį, byloje priimtus sprendimus ir pateiktus prieštaravimus ir bylos rezultatus.

Teismų ataskaitos taip pat skelbiamos [Teismų administracijos](#) interneto svetainėje.

Informacija apie aktualius **teismų sistemos politikos klausimus** taip pat skelbiama [Teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje.

E. informacija apie Aukščiausiąjį Teismą ir jo veiklą pateikiama [Aukščiausiojo Teismo](#) interneto svetainėje.

Visuose šiuose portaluose informacija pateikiama ir anglų kalba.

Teisininko profesijos organizacinė sistema. Advokatai

Advokatai

Advokatai laikomi teismų sistemos pareigūnais; advokatas yra nepriklausomas teisės specialistas, kuris:

ginčo šalių, kaltinamųjų ar kitų suinteresuotųjų šalių (klientų) sprendimu ir jų vardu veikia bylose bet kuriame teisme ir ikiteisminio tyrimo stadijoje, o tam tikrais **įstatyme** nustatytais atvejais veikia teismo pirmininko, ikiteisminio tyrimo įstaigos vadovo arba Latvijos atestuotų advokatų tarybos (*Latvijas zvērīnātu advokātu padome*) vardu;

teikia teisinę konsultaciją;

rengia teisinius dokumentus;

teikia kitokią teisinę pagalbą.

Latvijoje, atsižvelgiant į tam tikras sąlygas, advokato praktika gali verstis šis asmenys:

atestuoti advokatai (*zvērīnāti advokāti*);

atestuotų advokatų padėjėjai (*zvērīnātu advokātu palīgi*);

Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai, įgiję advokato kvalifikaciją bet kurioje Europos Sąjungos valstybėje narėje;

užsienio šalių advokatai, išskyrus ES valstybių narių advokatus, galintys verstis advokato praktika Latvijoje pagal tarptautinius susitarimus dėl teisinės pagalbos, kurią Latvija privalo laikytis.

Visi Latvijā veiktāties atestuotā advokāti ir nepriklausomi teisinieku profesijas atstāvi un kopā veido Latvijas advokātūru (*Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija*), t. y. nepriklausomā nacionālā profesijā. Latvijas advokātūru veido: **atestuotā advokātu visuotinis susirinkums, Latvijas atestuotā advokātu taryba, Audito komitetas un Drausmēs komitetas.**

Teisinių duomenų bazės

Informācijā apie **Latvijas advokātūros** un **Latvijas atestuotā advokātu tarybos** veiklā, jstātumus un nutarimus, kuriais reglamentuojama advokātu profesija, ir teismus, kuriuos jie dirba (įskaitant kontaktinę informācijā), tāpat informācija kitais su **teisinieku profesija Latvijā** susijusiais klausimais galima rasti [Latvijas atestuotā advokātu tarybos](#) interneto svetainē.

Notarai

Organizacinė sistema

Notariniai klausimai pavesti spręsti atestuoties notarams, prižiūrint teismineis institucijoms ir vadovaujantis [jstatymuose](#) nustatytais procedūromis. Latvijos atestuotai notarai yra laikomi teismų sistemos pareigūnais ir vykdo jstatymų nustatytas funkcijas, susijusias su viešųjų įgaliojimų vykdymu.

Pagal [Notariato jstatymā](#) notarai turi įgaliojimus:

rengti notarinius aktus;

rengti notarinius liudijimus;

priimti saugoti pinigūs, vertybinius popierius ir dokumentus;

priimti saugoti daiktā, kuris yra prievolės dalykas;

tvarkyti paveldėjimo bylas;

jstatymų nustatytais atvejais rengti pasiūlymus dėl turto padalijimo;

nagrinėti santuokos nutraukimo bylas (jeigu abu sutuoktiniai raštu sutinka nutraukti santuokā ir nėra neišspręstų ginčų);

vykdo kituose jstatymuose nurodytas funkcijas.

Visi atestuotai notarai yra teisinieku profesijos atstāvi. Tačiau vykdydami savo profesijā veiklā, atestuotai notarai savo statusu prilygsta valstybės pareigūnams. Jie yra teismų sistemos nariai, veikia prie apygardos teismų ir vykdo jstatymų nustatytas pareigas. Atestuotai notarai, vykdydami savo profesijā veiklā, yra finansiškai nepriklausomi, jų atlyginimo dydžius nustato Kabinetas.

Visi Latvijā veiktāties atestuotai notarai kopā veido **Latvijos atestuotā notarų rūmus** (*Latvijas Zvērinātu notarū kolēģija*), t. y. nepriklausomā nacionālā atestuotā notarų profesijā. **Latvijos atestuotā notarų taryba** (*Latvijas Zvērinātu notarū padome*) yra atestuotā notarų atstovaujamoji ir priežiūros įstaiga ir Latvijos atestuotā notarų rūmų administracinė ir vykdomoji įstaiga. Jos užduotys nustatytos Notariato jstatymo 230 straipsnyje.

Teisinių duomenų bazės

Informācijā apie atestuotā notarų veiklā, skaičių ir tai, kur juos rasti, tāpat kitā su Latvijos notarų sistema susijusią informācijā galima rasti oficialioje [Latvijos notarų](#) interneto svetainē.

Kitos teisininkų profesijos

Atestuotai antstoliai

Atestuotai antstoliai (*Zvērināti tiesu izpildītāji*) laikomi teismų sistemos pareigūnais. Jie veikia prie apygardos teismų, įgyvendina teismų ir kitų institucijų sprendimus ir vykdo kituose jstatymuose nustatytus veiksmus.

Atestuotai antstoliai yra teisinio profesijos atstāvi, tačiau vykdydami savo funkcijā jie veikia kaip valstybės pareigūnai. Atestuotai antstoliai savo funkcijas vykdo nepriklausomai ir vadovujasi tik jstatymais. Atestuotā antstolių atliekant pareigas duoti nurodymai ir įsakymai yra privalomi visiems visoje valstybės teritorijoje.

Atestuotai antstoliai atlieka savo pareigas apygardos teismų, prie kurių veikia, veiklos teritorijoje. Atestuotā antstolių skaičių, jų veiklos teritorijā ir jos ribas nustato Kabinetas.

Eidami savo pareigas atestuotai antstoliai vadovujasi [Civilinio proceso kodeksu](#), kitais jstatymais ir nutarimais, tāpat Latvijos atestuotā antstolių tarybos (*Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome*), kuri yra Latvijos atestuotā antstolių atstovaujamoji ir priežiūros įstaiga, patvirtinta metodika ir teismų praktikos rekomendacijomis.

Teisinių duomenų bazės

Informācijā apie atestuotā antstolių kontorās, jų profesijā reglamentuojančius teisės aktus ir Latvijos atestuotā antstolių tarybos veiklā galima rasti [Latvijos atestuotā antstolių tarybos](#) interneto svetainē. Šiuo metu informācija portale pateikiama tik latvių kalba.

Nemokamas teisinės paslaugas teikiančios organizacijos

Latvijā nėra sudaryta tokių organizacijų sąrašo.

Nuorodos

[Prokuratūra](#), [Kovos su pajamų iš nusikalstamos veiklos plovimu tarnyba](#), [Nacionalinis teismų portalas](#), [Teismų administracija](#), [Latvijos atestuotā advokātu taryba](#), [Latvijos notarai](#), [Latvijos atestuotā antstolių taryba](#), [Latvijos Respublikos teisingumo ministerija](#)

Paskutinis naujinimas: 20/12/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktā ar nurodomā informācijā ar duomenis. Daugiau informācijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informācija“.